

EDNA DANICA.

Katolski cerkveni list.

№ 4.

V četrtek 23. prosenca.

1851.

Edna pot v nebesa

ali

podučenje od razločkov prave katolske vere
memo drugih nekatolskih ver.

(V pogovorih med duhovnim pastirjem in vernikom.)

Spisal Peter Hicinger.

Sedmi pogovor.

**Nauk od cerkve Kristusove, nje znamenj,
lastnost in oblasti.**

D. Za naukam od Jezusa Kristusa ni nepri-
merjeno govoriti od njegoviga kraljestva na zemlji,
ali od svete cerkve, katero je on postavil; sej je
tudi v tistih bukvicah za Kristusam cerkev ome-
njena, ktere je on poglavar, pa veliko je ondi ne-
premisljeno pisaniga. Kaj tedaj mi verujemo od
svete cerkve?

V. Keršanska katolska cerkev je vidin zbor
vsih pravovernih kristjanov pod vidnim poglavarjem
rimskim papežem in drugimi duhovnimi pastirji,
kteri vsi ravno tiste nauke verujejo, in ravno tiste
zakramente imajo in prejemajo.

D. Ko je Jezus Kristus naše odrešenje dopol-
nil, pač ni moglo drugač biti, kakor de je on ka-
kor Gospod odrešeno in njemu verno ljudstvo krog
sebe zbral, svoje ovčice kot pastir iz Izraelovih
otrok in iz narodov v eno čedo vkup poklical; in
ker sam ni dalje na zemlji ostal, kaj družiga,
kakor de je temu svojimu ljudstvu poglavarje, ti
svoji čedi pastirje na svojim mestu dal. „Ti si Pe-
ter (skala), in na to skalo bom zidal svojo cer-
kev, in peklenške vrata je ne bodo zmagale“, tako
je Jezus prvemu izmed svojih apostelnov rekel;
s to besedo je bilo njegovo kraljestvo na zemlji,
je bila njegova sveta cerkev vstavljena. Kako de
se je cerkev Jezusova po njegovim odhodu v nebo
po vsi zemlji razširila, kako de se je skozi vse
čase do zdanjih dni ohranila, je iz poprejšnih po-
govorov posneti; zakaj s pravo vero vred je cer-
kev, s cerkvijo vred je prava vera terdno stala in
se razširjala. V cerkvi in po cerkvi je vsim lju-
dem pot v zveličanje pripravljena; nji je zapustil

Jezus svoj nauk, nji je izročil pomočke nebeske
gnade, z njo je on sam vedno sklenjen, in po nje-
nih pastirjih on svoje vernike vedno vodi in vlada,
in ločenih ali zgubljenih ovčic iše ter jih vkupej zbira.
Njen posebni primek je ta, de je keršanska, ker
so njeni udje kristjani ali Kristusovi verniki; je ta,
de je katolska ali vesoljna, ker ima obseči vse čase
in vse ljudi. Pa nekoliko bolj natanko preglejmo
to, kakor ste, ljubi prijatel, vi popred cerkev ob
kratkih določili. Rekli ste, de je cerkev zbor pra-
vovernih kristijanov; zakaj de ste jo zbor ali družbo
imenovali, ni treba dalje prašati, sej v njej smo
zbrani in zedinjeni, de smo po besedi Jezusovi
ena čeda, ali po besedi s. Pavla eno telo. Čimu,
kaj menite, pa ste pristavik storili, de je cerkev
vidin zbor?

V. Vidna je cerkev, ker njene ude, njene po-
glavarje vsak lahko pozna, ker se njen nauk glasno
oznanjuje, njeni zakramenti očitno delé; tako je ka-
kor mesto na goro postavljeno, de ga vsak lahko
najde, kdor zveličanja iše.

D. To ste prav rekli, in z vami leto vsak ka-
tolski kristijan potrdi; celo s. pismo od cerkve
govori kakor od očitne, vidne družbe. Pristavek,
de je vidna, pa ni toliko zavoljo nas katolčanov
storjen, ampak zavoljo spoznovavcov druge vere,
luteranov, kalvinijanov, in tudi zdanjih evangeljcev.
Ker se je namreč njih cerkev še le v novih časih
zbrala in so jo vonder od Kristusa sem izpeljati
hotli, ni bilo drugač mogoče jim govoriti, kakor de
je do tistih časov nevidama obstala. Pa tudi po-
tem niso hotli veliko od vidne cerkve vediti, ker
niso hotli imeti vidnih poglavarjev, kakoršniga be-
sedanja je obilno tudi v tistih bukvicah, in ker po-
sebnost Calvin je terdil, de so le pravični in izvo-
ljeni udje cerkve. Nekaj resnice je pač tukej:
pravi udje cerkve so sicer le pravični, in ti so bolj
pred očmi božjimi znani kakor pred človeškimi;
toliko daleč je cerkev ali tako rekoč njena duša
res nevidna. Ali pa cerkev sploh, tako rekoč ona
kakor telo, ni tudi viditi in z očmi spoznati? ali v
cerkvi niso tudi grešniki?

V. Udje cerkve Jezusove so vsi pravoverni
kristijani, to je vsi, kteri so keršeni in v Jezusa

Kristusa prav verujejo, in kateri se niso sami iz cerkvene zveze ločili, ali od cerkve in njene srede odločeni bili. Tudi grešniki so se udje svete cerkve, kakor Jezus uči v priliki od lulike med pšenico, in le s tem jim je pot k pokori in odpuščenju grehov odprta; neverniki in krivoverci pa se ne štejejo med ude cerkve, ker so tudi od Kristusa odločeni. Po tem takim cerkev ne more biti nevidna, ko so v nji sploh pravoverni ljudje; spoznavanje nauka, prejetanje zakramentov, pokoršina do pastirjev cerkve mora vse cerkvene ude razodelati.

D. Prav ste razložili. V dozdanjim govorjenji je bil že tudi drugi razložek od cerkvene vstave naznanjen, namreč ta, da cerkev Jezusova obstoji iz pastirjev in ljudstva ali iz duhovnih in neduhovnih.

V. Res, sej je Jezus sam dobro razločeval med svojimi apostelji in učenci in pa med drugimi poslušavci. Le unim je rekel: „Kdor vas posluša, mene posluša; kdor vas zaničuje, mene zaničuje. Kakor je Oče mene poslal, jaz vas pošljem“. Njim je tudi posebno s. Duha obljubil in poslal. Tudi iz vsiga obnašanja aposteljnove se ta razložek previdi, ker so se proti vernemu ljudstvu vselej kot pastirji in predniki deržali.

D. Med cerkvenimi pastirji in poglavarji ali med duhovščino so pa tudi razne stopinje, kakor je bilo že pred naznanjeno. Od začetka namreč je Jezus pred drugimi aposteljnimi izvolil, in med njimi je s. Petra kot prvega povzdignil z besedo: „Tebi dam ključce nebeskiga kraljestva; pasi moje jagnjeta, pasi moje ovce“. Izbral si je tudi učence, ter jih je poslal pred seboj po dva in dva s. evangelji oznanovat. V s. Duhu zbrani so potem aposteljni postavili v svojo pomoč in službo še levite. Ta razložek v stopinjah cerkvenih prednikov se kaže tudi med nasledniki aposteljnove in učencov Jezusovih od začetka, in se mora ohraniti do konca časov. Na mesto aposteljnove so stopili namreč škofje, in med njimi je kakor prvi vselej bil spoznan od cerkvenih učencov in zborov in od verniga ljudstva naslednik s. Petra na rimskem stolu, ki se že od kdaj rimski papež imenuje. Na mesto učencov so prišli mašniki, in dalje so še leviti in drugi cerkveni služabniki.

V. Luterani in kalvinijani ali evangeljci pa vonder ktere cerkvene pastirje spoznajo?

D. Po njih nauku ni nobeniga razločka med duhovščino in ljudstvom; nobeden nima v cerkvi pred drugimi kaj predstva ali oblasti, razun kolikor mu ljudstvo prepustiti hoče; njih pridigarji ali pastirji niso nič več memo družih spoznavavcev njih vere. Na Angleškem, Šveškem in zadnje čase tudi na Pruskim imajo sicer tudi škofje, drugej pa superintendente; ali razun nekaj na Angleškem jih nikakor nimajo za tolike, kakor pa so nam katolški škofje. Verh tega si vonder med njimi kralji in deželski poglavarji, v Anglii celo kraljice, poglavarstvo v cerkvi laste.

V. Per vsim tem pa je čudno, da nam luterani ali evangeljci papeža in škofje toliko grajajo: sej mende njih pastirji tudi niso vsakimu pod oblastjo, in gotovo tudi svoje plačila prejemaajo: mende sim že bral, kako angleški škofje bogate prihodke dobivajo in se mogočno obnašajo.

D. Ko bi vi še le vedili, s kakosnimi gerdobnimi imeni in besedami je Luter papeža in škofje katolške cerkve napadal, kako je njih pokončati znal, in kako zvesto so ga zlasti od prvega nje-

govni nasledovavci posnemali, potem bi se vi še le zavzeli, in bi znali reči, da jih je vse neka peklenska moč obsedla bila. Vonder, ker katolčani verujemo, da ima cerkev Jezusova vidne poglavarje, ali ne spoznamo tudi nevidniga poglavarja svete cerkve?

V. Gotovo; in prav težko mi dč, ker evangeljci v tistih bukvicah toliko pripovedujejo od Kristusa kakor glave svoje cerkve, kakor da bi ga bili katolčani popolnoma pozabili in zaverгли. Vonder tudi mi vemo, da smo še pred vedili, ko še mende novovercev in evangeljcev ni bilo, kar Kristus sam pravi: „Jaz sim vaš učenik in Gospod;“ ali kar s. Pavel piše: „Naša glava je Kristus;“ in zopet: „On je glava cerkve“. Še katolčani vse bolj Kristusa kot svojiga poglavarja častimo, ker njegoviga nebeskiga nauka ne prevračamo, in njegovih svetih zakramentov ne zametvamo, kakor to novoverci delajo.

D. Pač resnica. Z vero v Kristusa kot poglavarja svete cerkve je tesno zvezano naše prepričanje, da ona neprenhana in nezmagana ostane do konca sveta. Beseda Jezusova to našo vero potrdi: „Peklenske vrata je ne bodo zmagale. Jaz ostanem pri vas do konca sveta“. Poterdijo naše prepričanje tudi zgodbe vsih časov od Kristusa sem noter do zdanjih dni, kakor sim jih vam v prvih pogovorih razložil; prava vera se je vedno na zemlji stanovitno obderžala, z njo pa tudi prava cerkev vedno stati mora.

V. Kakor sim jih pred razumel, novoverci nimajo tega prepričanja, da bi bila Jezusova cerkev vedno vidna obstala; temveč pravijo, da je ni bilo skozi več sto let, dokler je Luter ni spet obudil.

D. Zlo res tako mislijo, zlasti od srednjih časov, ktere radi temne kličejo; v časih pa tudi razne krivoverce, ki so po apostolskih časih nastopili, v versto devajo, da bi tako svojo novo cerkev s prvo Kristusovo vkup strenili. Je pa še druga lastnost cerkve Jezusove pomniti; ali se cerkev zamore v svojim nauku motiti?

V. Nikdar, ona je steber in terdno stalo resnice; Jezus sam je vedno pri njej do konca sveta, in dal ji je tudi svojiga sv. Duha, kateri jo vse zmote varuje. „Kadar pride učenik, s. Duh, on vas bo učil vso resnico;“ to obljubo je storil Jezus učencem.

D. Ta dar nezmotljivosti so imeli od Jezusa aposteljni posebej, ga imajo še vedno pastirji in poglavarji svete cerkve vkupej. Zatorej piše apostelj: „Uterjeni ste na stalo aposteljnove in prerokov in vogelni kamen je sam Jezus Kristus“. Kako bi se drugač prava vera vedno čista, popolna in nepopačena ohraniti mogla. Glejte tukej pač ni čudo, da je med luterani, kalvinijani in raznimi njih strankami toliko maliga ediniga nauka; oni ne verujejo nezmotljive cerkve, je tedej tudi ne morajo imeti; novovercev marsikteri še Kristusu samimu vsiga ne verjamejo, koliko manj bodo njegovi cerkvi verjeli. Zdaj pridemo še na prašanja: ali ima cerkev kaj posebne oblasti od Jezusa Kristusa?

V. Kaj pa dč. Cerkev nima samo oblasti učiti, ampak tudi grehe odpušati, in druge sv. zakramente deliti, dalje božjo službo ravhati in opravljati, vernim zapovedi dajati in jih v imenu Jezusovim voditi. To je svetlo iz besedi Jezusovih do aposteljnove: „Pojdite po vsim svetu, učite vse narode, in kersujte jih v imenu Očeta in Sina in s. Duha. Kterim bote grehe odpustili, bodo odpušeni, kterim jih bote zaderžali, bodo zaderžani. Kolikokrat bote to storili (kar sim namreč jaz pri večerji

storil), storite v moj spomin. Kar bote na zemlji zavezali, bo v nebesih zavezano; in kar bote na zemlji odvezali, bo v nebesih odvezano“.

D. Ali imajo pa to oblast vsi udje Jezusove cerkve?

V. Nimajo je vsi, ampak le poglavarji in pastirji cerkve; sej so besede Jezusove le aposteljnam in učencam njegovim veljale, in ravno zato katolska vera zvesto terdi, de je v sveti cerkvi razločik med duhovnimi pastirji in verniki.

D. Ste prav povedali. Novoverci zato, ker ne delajo razločka med poglavarji cerkve in drugim ljudstvom, tudi nič ne vedo od posebne cerkvene oblasti. Evangeljski pastirji so le služabniki družbe cerkvene, ki jih izvoli; oni odpusjenja grehov ne delé, ampak ga le naznanujejo; celo je pri nekterih novoverskih strankah, kakor pri kvakarjih in metodistih, v očitnim shodu za božjo službo vsakimu pripušeno govoriti, kdor se bolj razsvetljeniga misli.

V. Po takim potu pač ne more njih cerkev nobeniga praviga obstanka imeti.

D. Toliko je bilo do zdaj govorjeno, kakošin je katolski nauk od cerkve Jezusove, in koliko se misli novovercev v tem od naše vere razločijo. Kakošno prašanje, se vam zdaj zdi, de se zaostane?

V. Ko bi veljalo vse po mislih novovercev, bi moglo več cerkev biti, katerih bi bila vsaka prava in bi v zveličanje peljati zamogla; beseda Jezusova in njegovih aposteljev pa kaže skozi in skozi le na eno pravo cerkev. Ni tedaj veliciga prašanja, in gotovo je, de je le ena sama prava cerkev, in de le v njej je zveličanje najti; drugač bi Kristus ne bil toliko imel storiti, jo prav in terdno vstaviti.

D. Prav ste govorili. Še Luter in Calvin sta eno samo pravo cerkev veljati dala, zato sta katolsko cerkev tako napadala, zato sta se še med seboj tako črtila; le zdanji novoverci hočejo vediti, de je človek Bogu v vsaki cerkvi prijetin, in vonder ne morejo nehati pastirjev katolske cerkve zaničevati, in so tako sami sebi v svoji besedi nasprot. Ako je tedaj ena sama prava cerkev, je še prašanje: po katerih znamenjih se spozna?

V. Prava cerkev se spozna po štirih znamenjih: 1. de je edina, 2. sveta, 3. katolska, in 4. apostolska.

D. Te znamenja nam da Jezus sam in njegovi aposteljni na znanje. Na edinost cerkve gre beseda Jezusova: „Bo en pastir in en hlev;“ in aposteljnova: „En gospod, ena vera, en kerst, en Bog in Oče vsih“. Na svetost kaže Jezus: „Bodite popolni, kakor je vaš Oče popoln;“ in apostelj rekoč: „Kristus je samiga sebe dal, de bi si storil cerkev neomadežvano“. De je prava cerkev katolska, priča Gospodovo povelje do aposteljev: „Pojdite po celim svetu, učite vse narode; jaz ostanem pri vas vse dni do konca sveta“. De je apostolska, kaže poklic aposteljev v njene poglobarje, in beseda s. Pavla: „Uterjeni ste na stalo aposteljev in prerokov“. Vzamite te štiri znamenja in presodite, ktera cerkev jih ima, ktera tedaj je prava?

V. Po tem, kar so mi oni do zdaj razložili, lahko sodim, de luteranska, kalvinska ali evangeljska cerkev jih nima. Zakaj 1. ondi ni edinosti; zakaj ni eniga poglavarja čez vse, v nauki si novoverci sami med seboj niso enaki, zakramentov je bilo v začetku več, zdaj manj, v zadnje skorej ni nobeniga. 2. ondi ni svetosti; zakaj življenje začetnikov tiste cerkve ni bilo posebno sveto, do-

brih del Luter in Calvin nista tirjala, svetnikov nimajo, kakor v tistih bukvicah očitno pisano stoji, posvečevanja manjka, ker so več zakramentov zavrgli. 2. ondi ni katolštva; zakaj ni dolgo let, kar so se te nove vere začele, in ni toliko dežel, kjer so razširjene. 4. ondi ni apostolstva: zakaj cerkveni služabniki in njih nauki so daleč od aposteljaov ločeni.

D. Glejte, ljubi prijatelj, kako vse drugač je pa to v katolski cerkvi! Ona obstoji od Kristusa sem skozi vse čase, razširjena je po celi zemlji: povsod je edina v naukih in zakramentih in višim poglavarji, rimskim papeži: na stalo aposteljev je uterjena, ker njih naslednike kot pastirje in njih nauk kot edino vodilo ohrani; Kristusa, njega presvetiga, poglavarja spozna, in nezmerno število svetnikov kaže, čudeži, ki v njej nikdar nenehajo, ji pričevanje dajo: res de so v njej tudi grešniki, pa ona jih ne dela terdovratnih, ampak jih k pravi pokori vodi.

V. Res tukej ni nobeniga dvoma ali cvibla, ktera de je prava cerkev, je namreč katolska ali tudi rimska; ne nosi zastonj tega imena, s katerim jo še ljudje druge vere kličejo. Še ene pa zdaj oni niso še omenili, namreč greške ali staroverske cerkve.

D. Nisim je imenoval, ker ona z rimsko cerkvijo v vsim tem enako misli, razunde oblasti rimskega papeža noče biti pokorna; pa v tem ravna zoper nauk svojih nekdanjih učencikov, kateri so zlasti v vesoljnih zborih zmirej pervstvo nastopnikov s. Petra spoznali. Pervi vesoljni zbori so bili vsi v izhodu države, papeži ali njih poslanci so imeli vselej prvi sedež, krive vere so se po njih besedi razsodile, in sklepe zborov so oni poterdili. To je veljalo, dokler napuh njih patriarhov ni razpertije naredil. Zato pa zdaj pod silo turškiga sultana, in pod oblastjo ruskiga cara greška cerkev omaguje.

V. Kako žalostno je, de je toliko naših bratov v Kristusu prevzetnost od nasločila!

Bazgled po kersanskim svetu.

Neapel. Iz nove tiskarnice Jezuitarskiga reda v Neaplu so ravno na svitlo peršele bukve, ktere vse pisma obscejo, ki so bile iz celiga katolskiga sveta slavno vladajočimu zdajnimu papežu Piju IX. poslane. Bukve so v četverki, imajo 773 strani in 297 pisem, ktere so večidel škofje in duhovne vlade, pa tudi privatne osebe, posebno Francozi, kakor Montalembert, Ch. Dupin d' Arlinkourt, Panjoulat, de la Rocière de Falloux itd. pisali.

Ako človek ta zaklad pregleduje, se že sam od sebe vesoljniga razširjanja kristjanske vere, kakor tudi pomena katolicanstva in vesoljne veljave rimskiga papeža živo spomni. Tode te pisma niso samo Evropa (iz laskih dežel jih je v primeri k drugim nar manj, kar pa predgovor bukev s politiskimi zmešnjavami let 1847—1849 zagovarja). — ampak tudi Azija in Amerika, še clo Oceanske dežele so mnogo dokazov svojiga sočutja poslale, in znano je, de se to vdeleženje in sočutje ne samo z besedami, ampak tudi s pobožnimi milodari, posebno pa v Meksiki pokazale. Iz turškiga cesarstva najdemo perviga nadškofa Carigrajskiga, tamošno armensko cerkev, apostolskiga vikarja Bosnije, armenskiga patriarha Celicije, ki na libanski gori stane, nadškofa Laodicije v Gaciri na Libanu, patriarha Sirskiga v Aleppi, ravno tako patriarha Melhitarskih Grekov in Antiohije. Iz daljne Azije apostolskiga vi-

karja Pondiheriskiga in Bombajskiga, kakor tudi Japanskiga, ki na otoku Hong-kong prebiva in sprednjike katolčanov od Agre v Kalkuti. Severna Amerika je precej dopisov poslala: iz zedinjenih dežel nadškof Baltimorski (med drugimi škofa Oregonski in Nathetianski); iz Kanade nadškof v Kvebeku. Meksika je narobilniši pobožno sočutje naznanila, in sicer zraven metropolitanskiga kapitelnega poglavitniga mesta, škofje iz Guadalaksare, Mehoakane, Jukatone, Sonore, Oaksake in več drugih. Slabeji se je južna Amerika obnesla. Iz Peru-a in Khili-ta so nadškofje v Lini in v Šent-Jakobu in samostanska duhovšina iz Mercia del Cuche pisma poslali. Iz Brazilije je sam Bahiarski nadškof pismo poslal; iz Avstralije in Oceanije nadškofa Sydnejski in Melbournejski, in Auklanski škof.

Te bukve perčenja znano pismo škofa od Valence v. c. g. Chatrouse, 15. oktobra 1848, s katerim je papežu posodico poslal, v kateri je njega slavní sprednik Pij VI. (Peregrinus Apostolorum) popotvaje redno sv. rešnje Telo per sebi imel. To pismo, ki je skoraj preokljivo in zavolj dogodbi, s katerimi je v ozki zvezi, nekoliko zgodovinsko veljavo zadobilo — se tako glasi: „Sveti oče! Slavní sprednik papež Pij VI. je ob času svojiga popotovanja v pregnanstvu na Francoskim in posebno v Valencii, kjer je tudi umrl, presveto rešnje Telo vedno na svojih persih nosil ali ga je pa svojimu dvornimu duhovnu, kateri se je z njim vozil, nositi dal. Ta presveto zakrament mu je svetil na njegovi poti, iz tega si je zajemal moč v svojim terpljenju in tolažbo za svoje bolečine perčakovavši sveto popotnico, ktero bi on ob svojim obhodu v večnost v tem svetim zakramentu zadobiti zamogel. Nedvomljivo imam jest ravno tisto posodico v vlasti, ktera je tako pobožnemu, ginljivemu in spomina vrednemu namenu služila. Jest se prederznem jo Vaši Svetosti izročiti. Dedič njegoviga imena, sedeža in čednosti, serčnosti in tako rekoč, terpljenja slavniga sprednika, bo morebiti Vaša Svetost ta ponižen pa pomenljiv spominek nekoliko ceniti blagovolila. Jest upam, da ne bo zopet enakimu namenu služila, tode, kdo ve skrivne Božje sklepe, gledé terpljenja, s katerim njegova previdnost morebiti Vašo Svetost obiskati hoče. Jest za Vas molim v ljubezni in veri. Jest vam podam, to posodico presvetiga rešnjiga Telesa ravno v tisti svilni mošnjici, in ravno tako, kakoršna je nekda na persih nepozabljiviga papeža počivala. Spomin vaše dobrotljivosti, s ktero me je lan-ko leto, ko sim v Rimu bil, Vaša Svetost sprejeti hotla, mi bo vedno hvaležnost v sercu budil. Poslednjič Vas pa prosim sveti Oče! da mi podelite svoj apostolski blagoslov, kteriga pred Vami na kolenih ponižen perčakujem.“

Peter, škof v Valence.

Iz Francoskiga. Sveti večer se je v Parizu v vsih cerkvah z veliko svečanostjo praznoval. Cerkve so bile polne pobožnih, in obhajila so bile obilne. Oči in ušesa se odpirajo; Bog je oznanovavce poslal, ki se bolj poslušajo, kot duhovni: Če beseda več ne pomaga, pa šiba zapoje. To očitno versko gibanje, to krepko zbujenje verniga duha naj se boječnosti prihodnjiga nasproti postavi. V teh tolaživnih znamenjih z veseljem zboljšani dušni stan zagledamo. Kažejo, da narod hoče rešen biti, in upati je, da bo rešen. Prekucovavci bodo poprej kristjani, kakor bodo nekteri francozovski legitimisti, ki zoper nejevtro govoré, pod varstvo kersanskih prav hotli iti. — Po sporočilih iz Marceilla je nadškof iz New-Yorka, ki je zdaj v unim mestu, krivoverskiga angleškiga duhovna, namestnika velikiga diakona Manninga, v naročje katoliške cerkve sprejel. — „Gazette de Lyon“ oznanuje mnogotere znamenja blagovoljnosti in vdanosti, ki jih prečastitimu Franconitu,

turinskimu nadškofu, skazujejo, Zmed veliko zahvalnih pisem, ki jih serčni zagovorniki cerkvenih pravic vsak dan prejema, dveh spominimo, eno mu je poslal Emanuel d' Alcolca, korar iz Mandoneda v Galicii (na Španjolskim), eno pa de Pardo iz Černegore, nekdajni vikši vojak. Oba pokazeta v latinskih pismih svojo žalost, da sama v Lyon ne moreta priti, prečastitimu nadškofu svoje čutila čudenja, vdanosti in ljubezni naznaniti, ki jih je njegovo obnašanje v njima obudilo. Ponudita se mu sama sebe, svoje dohodke in svoje hiše. Ker pa ne vesta, če je še zmiram v Lyonu, prosita razjasnenja; potem mu pa hočeta precej 3000 realov poslati, z dvojno prošnjo, maliga daru ne zaničevati, in nikomur nič ne povedati. Silno ginjen je nadškof odgovoril, da jima nobene prošnje ne more dovoliti, ker je njegovo lastno premoženje zadostno za nar silniši potrebe, in ker mu blagovoljni pismi ne perпустite molčati.

Iz Turškiga. V cerkvi solunskiga greškiga samostana per svetim Bazilii je bil od davnih časov sem košček tiste posode, ki se je bil naš Gospod in Zveličar Jezus Kristus poslužil, ko je presveto rešnje Telo postavil. Ta draga svetinja, ki jo vse kersanstvo kot pravo spozna, in zavoljo ktere je vsako leto sto in sto romarjev v Solun perslo, je na koncu mesca kozoperska z bogato omarico vred zginila, v kateri se je hranila. Paša je oistre povelja dal, svetinjo in tatu zopet dobiti. Harmičarjem se je sosebno zapovedalo, vse popotnike in blago, ki so hotli po morji dalje iti, natanko preiskati. Neki harmičar je res ukradeno svetinjo našel na barki, ki je imela v Odeso odriniti, v skrinji, ki je bila s pečati rusovskiga oskerbnštva zapečatená. Svetinja je bila pašatu pernesena. Rusovski oskerbnik je zaterdil, da od tega ni nič vedil, in se je zoper odpečatenje pertožil. Tirjal je tudi, da naj se mu skrinja in kar je v nji da. Paša pa tega ni hotel storiti; rešil se je iz te zaderge s tem, da je svetinjo v Carigrad državniemu svetovavstvu (divanu) poslakin temu razsodbo prepustil.

Iz Vratislava. Ker so prečastitimu Diepenbrocku od več strani srečo vošili, ko je kardinal postal, tudi ondašnji verni judje niso hotli zadnji biti. Njih učnik Tiktin se je tedej s starašini k prečastitimu škofu podal. Ta jih je v kardinalski obleki z velikim zlatim križem serčno sprejel ter jim veselje naznanil, da mu verni judje toliko sočutja kažejo. Učenik je pozni prihod tega poslanstva s tem zagovarjal, da so kardinalu dozda predpostavljeni duhovnih in svetovnih družb in mnoge opravila čas jemali. Kardinal jih je pravmarno po njih zadevah, po vzrokih ločitve od velike občine in po načinu popraševal, kako da se je ta ločitev perпустila. Poslanci so vse natanko razjasnili, in učenik je perpovedoval, kako da je v zaslišanji Eichhornu, ministru uka in bogočastja, potrebo razložil, da imajo tukajšni staroverci ločeno občino, da se jim ni treba podvreči postavim protivi napravam velike občine, in da je minister to poterdil.

Mehitaristi na Dunaju. Učeni Mehitaristi na Dunaju in v Benetkah vsako leto veliko bukev v armenskem jeziku spišejo, natisnejo in v jutrove dežele, deleč čez Perzijo, pošljejo. Natiskujejo pa svete kakor tudi zgodovinske, zemljo in naravo popisovavne in druge bukve, tako, da so vsaktere vednosti poskerbljene. Tako so ti učni mnihi sredniki med zahodno omiko in izhodnim življenjem. V prebrisanih Armencih, ki v jutrovi deželah sem ter tje raztreseni živé, se je po tem veselje do branja in hrepenenje po vikši omiki obudilo. Dunajski Mehitaristi vsako leto več tavitentov bukev v izhodno kraje pošljejo. Zato se tudi v njih poslopji tiskarji, stavljaci, vpodobarji silno sučejo.